

Abstrakt

Práce se věnuje spolupráci vojsk Pohraniční stráže s civilním sektorem především v šedesátých a sedmdesátých letech. Z důvodu lepšího kontextu je ale tematika přehledově zpracována od roku 1945. Práce si klade za cíl zmapovat a popsat proces, na jehož základě kooperovala 5. brigáda Pohraniční stráže v geografickém regionu Chebska s místními obyvateli, a nakolik se civilisté do ostrahy státních hranic zapojovali. Autor vycházel především z archiválií uložených v ABS v Brně Kanicích a z doposud vydané odborné literatury. Dále pak využil rozhovorů s dřívějším důstojníky z povolání, které zpracoval pomocí metody orální historie. Za hlavní kritéria byly zvoleny údaje o počtu pomocníků Pohraniční stráže, mladých strážců hranic a o počtu osob, jež byly při pokusu o přechod státní hranice zadrženy za pomoci civilního sektoru. Přihlíženo ale bylo i k mnoha jiným faktorům. Výsledkem práce je pak zjištění, že spolupráce s civilním sektorem měla od padesátých let do konce let sedmdesátých vzestupnou tendenci s vrcholem v druhé polovině sedmdesátých let. V šedesátých letech, především pak v jejich druhé polovině, byla brigáda nucena zintenzivnit využívání civilistů v celém systému OSH díky krácení výdajů a zmenšování hraničního pásma oproti padesátým letům. Určitý propad intenzity spolupráce je patrný po invazi vojsk Varšavské smlouvy do Československa v srpnu 1968. Už na začátku sedmdesátých let ale dochází k opětovné intenzifikaci spolupráce s civilisty, takže už v polovině sedmdesátých let se počet zadržených za pomoci civilistů pohybuje kolem 50% všech zadržení a přes 90% osob bylo zadrženo již na přístupech k hraničnímu pásmu.